

LIKKUTEI TORAH • SHEMINI ATZERES • MAAMAR 2

ביום השמיני עצרת תהיה לכם

“On the Eighth Day, an
Atzeres Shall There Be for You”

DEDICATED IN HONOR OF

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Dedicated in honor of the Rebbe's father, Reb Levi Yitzchok

LikuteiTorah.com

THE CHASSIDISHE PARSHA

likuteitorah.com/likutei-torah/shemini-atzeres/2/

1 ביום השמיני עצרת תהיה לכם. ותרגם אונקלוס כנישין תהי לכון פי' כנישין התאספות והתקבצות יחד למקום אחד דהיינו שכל בני ישראל יתקבצו כולם להכלל במקום אחד במקורם ושרשם.

“On the eighth day, an Atzeres shall there be for you.” And Onkelos translates: “A kenishin shall there be for you.” The meaning of kenishin is an assembling and a gathering together into one place; that is, that all the children of Israel will gather, all of them, to be included in one place, in their source and root.

והענין הוא כי בראש השנה אומרים זה היום תחלת מעשיך זכרון ליום ראשון

The explanation is this: On Rosh HaShanah we say, “This day is the beginning of Your works, a remembrance of the first day.”

וביאר הענין כי הנה השתלשלות העולמות וירידתן מדרגה אחר מדרגה מריש כל דרגין כו' רבים ועצומים הם עד אין חקר ואין מספר

And the explanation of the matter is that the chain of descent (hishtalshelus) of the worlds, and their descent level after level from “the Head of all levels,” etc., are many and vast, beyond searching out and beyond number.

כי מא"ס ב"ה שכשמו כן הוא אין לו קץ ואין לו תכלית לא היו עולמות יכולים להיות עולמות נבראים שהם בעלי גבול ויש להם קץ ותכלית רק עד אחר ריבוי ההשתלשלות ממוצעים ג"כ בלי קץ ותכלית

For from the Infinite One (Ein Sof), blessed be He, who, as His Name [says], has no end and no limit, worlds could not have come to be as created worlds, which are bounded and have an end and a limit, except after a multiplicity of hishtalshelus, [through] intermediaries that are likewise without end or limit.

וענין הממוצעים הם כמו ג"ע [גן עדן] התחתון שהוא הממוצע בין עולמות הרוחנים ובין עוה"ז הגשמי

And the matter of the intermediaries is like the lower Gan Eden, which is the intermediary between the spiritual worlds and this physical world,

וכמ"ש בזהר דכל דיוקנין דלעילא ותתא משתכחין תמן והיינו לפי שהוא כלול מעילא ותתא.

as is written in the Zohar, that “all the forms of above and below are found there”; that is, because it is composed of above and below.

2 והנה יש נהר דינור בין עוה"ז לג"ע [לגן עדן] התחתון שאפילו צדיקים גמורים מוכרחים לירד ולטבול שם

Now, there is a river of fire (Nehar Dinur) between this world and the lower Gan Eden, into which even the completely righteous must go down and immerse,

כדי לטהר את עצמן מגשמיות עוה"ז וחומריותו שמוכרח לשכח שלא יהיה לו כח הזכר מגשמיות העוה"ז שהוא מסך מבדיל ואין הנשמה יכולה להיות בג"ע [בגן עדן].

in order to purify themselves of the physicality and coarseness of this world; for one must forget, so that he has no power of memory of the physicality of this world, which is a separating screen, and [with it] the soul cannot be in Gan Eden.

3 וכמו ענין מחשבה זרה בתפלה שמבלבלת את האדם בתפלתו [ועמ"ש מזה בד"ה ויהי מקץ ובד"ה מראיהם ומעשיהם בפ' יתרו ע"ש]

It is like the matter of a foreign thought in prayer, which confuses a person in his prayer. (See what is written about this in the discourse beginning "Vayehi mikeitz," and in the discourse beginning "Mar'eiheim uma'aseiheim" in Parshas Yisro; see there.)

וכן מגן עדן התחתון לעליון צריך ג"כ לשכח ענין ג"ע [גן עדן] התחתון שלגבי ג"ע [גן עדן] העליון הרי הוא נחשב כגשמי ממש וכן עד רום המעלות יש כמה מיני ממוצעים כאלו עד אין חקר ואין מספר.

And likewise, from the lower Gan Eden to the higher one, one must also forget the matter of the lower Gan Eden, for relative to the higher Gan Eden it is considered actually physical. And so on, up to the loftiest heights, there are many kinds of such intermediaries, beyond searching out and beyond number.

4 וכמאמר הכל ירוממוך סלה וכל החיים יודוך סלה בלי הפסק וכנודע מענין השמיטות והיובלות כו'

As the saying [goes], "All shall exalt You, Selah," and "All the living shall thank You, Selah": [Selah meaning] without interruption; and as is known from the matter of the Shemittos [Sabbatical cycles] and the Jubilees, etc.

והכל עילוי אחר עילוי עד שמדרגה התחתונה לגבי העליונה כגשמיות תחשב [ועמ"ש בפ' ויצא גבי וכל אשר תתן לי עשר אעשרנו לך]

And all of it is ascent after ascent, until the lower level, relative to the higher one, is considered as physicality. (See what is written in Parshas Vayeitzei on "and of all that You give me, I will surely give a tenth to You.")

והנה תחלת מעשיך הוא גן עדן התחתון שהוא תחלת עולם העשיה ומזכירין אותו לפי שהוא תכלית ועיקר בריאת האדם שבשבילו נברא.

Now, “the beginning of Your works” is the lower Gan Eden, which is the beginning of the World of Asiyah (Action); and it is mentioned because it is the purpose and the main point of the creation of man: for its sake he was created,

וכמ”ש ויניחהו בג”ע [בגן עדן] לעבדה ולשמרה כו’ ובו הוא שלימות המעשה וכמו שיהיה לימות המשיח. משא”כ בעוה”ז הגשמי בזמן הזה כו’ וכמ”ש מזה בד”ה אוסרי לגפן.

as it is written, “And He placed him in the Garden of Eden, to work it and to guard it,” etc.; and in it is the completeness of the deed, as it will be in the days of Mashiach, which is not so in this physical world at the present time, etc., as is written about this in the discourse beginning “Osrei lagefen.”

5 והנה כדי להיות תחלת מעשיך היינו ע”י זכרון ליום ראשון שלפני ההשתלשלות כי נעוץ תחלתן בסופן

Now, in order for there to be “the beginning of Your works,” it is through “a remembrance of the first day,” [the day] that precedes the hishtalshelus, for “their beginning is wedged in their end.”

כי הנה הגורם לירידת והשתלשלות המדריגות הוא בשביל שנתאוה הקב”ה להיות לו דירה בתחתונים דוקא:

For what causes the descent and the chaining-down of the levels is that the Holy One, blessed be He, desired to have a dwelling place among the lower realms specifically.

6 ב אך הנה נודע כי ירידה זו צורך עלייה היא. וצריך להבין שהרי הירידה גדולה עד מאד שירדה הנשמה לעוה”ז הגשמי עד שבעלותה אפילו לג”ע [לגן עדן] התחתון מוכרחת לטבול בנהר דינור לשכח מכל כו’.

2. But it is known that this descent is for the sake of an ascent. And one must understand: the descent is exceedingly great, for the soul descended into this physical world, to the point that when it rises even to the lower Gan Eden it must immerse in the river of fire in order to forget everything, etc.

7 וכן מגיע [מגן עדן] התחתון לגיע [לגן עדן] העליון כו'. וא"כ צריך להיות העליה ג"כ גדולה עד מאד עד שכל הירידה היתה כדאי בשביל עליה זו ובמה יזכה האדם לעליה גדולה ונפלאה כזאת ע"י הירידה הגדולה הזאת דוקא.

And likewise from the lower Gan Eden to the higher Gan Eden, etc. If so, the ascent too must be exceedingly great, so that the whole descent was worthwhile for the sake of this ascent. And by what does a person merit so great and wondrous an ascent through this great descent specifically?

8 ויובן על פי מה שכתוב אני הוי' הוא שמי כי שם הוי"ה מורה שהוא מהווה כל העולמות ע"י צמצום והתפשטות והמשכה כו'.

This will be understood from what is written, "I am Havayah; that is My Name." For the Name Havayah indicates that He brings all the worlds into being (mehaveh) through tzimtzum (contraction), expansion and drawing-down, etc.

ואין זה אלא בחי' שם בלבד וכמשל זיו השמש וכו' ועל זה אמרו רז"ל [רבתינו זכרונם לברכה] צדיקים יושבים ונהנים מזיו השכינה כו'

And this is only the level of a "Name" alone, like the analogy of the radiance of the sun, etc. And about this our Sages, of blessed memory, said, "The righteous sit and delight in the radiance of the Shechinah (Divine Presence)," etc.

מזיו דוקא והיינו מאחר שנהנין ממש שא"א להיות הנאה ותענוג לנפש המשכלת כפי השכלתה והשגתה באור ה' אלא בבחי' זיו בלבד ששם עולה השגת הנפש והשכלתה

"In the radiance" specifically. That is, since they actually delight, [this is] because there cannot be enjoyment and delight for the intellectual soul, according to its intellect and comprehension in the light of G-d, except in the level of radiance alone, to which the soul's comprehension and intellect can rise.

משא"כ אור א"ס ב"ה בעצמו אינו מושג כי הוא קדוש כו' אלא הוא ית' מקור החיים ומקור התענוגים כו'

Whereas the Infinite Light (Or Ein Sof), blessed be He, itself is not grasped, for He is holy, etc.; rather, He, may He be blessed, is the Source of life and the Source of delights, etc.

ושם הוא ביטול השגת הנבראים וביטול הנשמות ויחודן במאצילן ב"ה למעלה מכדי כח השגתן וכמ"ש אז תתענג על ה'.

And there is the nullification of the comprehension of created beings, and the self-nullification (bittul) of the souls and their union with their Emanator, blessed be He, beyond the measure of their power of comprehension; as it is written, "Then you shall delight upon Havayah."

על ה' דוקא כמ"ש בזהר (ויחי דרי"ט ע"א) דהיינו למעלה מבחינת שם הוי' שאינו אלא זיו כו'.

"Upon Havayah" specifically, as is written in the Zohar (Vayechi, p. 219a); that is, above the level of the Name Havayah, which is only radiance, etc.

והגילוי להיות זוכים למדרגה זו בבחי' ביטול זה הוא ע"י גילוי אור א"ס ב"ה בעוה"ז הגשמי דוקא בבחינת ביטול ההשגה המתגלה בבחינת תשובה ברעותא דליבא מקרב איש ולב עמוק

And the revelation [by which one comes] to merit this level, in the mode of this bittul, is through the revelation of the Infinite Light, blessed be He, in this physical world specifically, in the mode of the nullification of comprehension, which is revealed in the mode of teshuvah (return), with the desire of the heart, "from the inward part of a man and a deep heart."

וע"ז אמרו רז"ל [רבותינו זכרונם לברכה] יפה שעה אחת בתשובה ומע"ט [ומעשים טובים] וכו' שאין הפי' תשובה גשמיות מעבירות דהיינו עזיבת החטא בלבד דא"כ מאי שעה אחת.

And about this our Sages, of blessed memory, said, "Better is one hour of teshuvah and good deeds," etc. The meaning is not teshuvah in the physical sense, from sins, that is, merely abandoning the sin, for if so, why [say] "one hour"?

אלא תשובה ומעשים טובים דהיינו שלהיות המעשים טובים ומאירים באור ה' א"ס ב"ה צריך להיות בחי' תשובה

Rather, "teshuvah and good deeds" means that for the deeds to be good and shining with the light of G-d, the Infinite Light, blessed be He, there must be the level of teshuvah

(וכמ"ש סד"ה יונתי בחגוי) שהוא להשיב את הנפש למקורה ושרשה ולדבקה בו באור א"ס ב"ה ממש

(as is written at the end of the discourse beginning "Yonasi bechagvei"), which is to return the soul to its source and root and to make it cleave to Him, to the Infinite Light, blessed be He, itself.

כי תשובה קדמה לעולם עולם הוא הנמשך משם הוי' שאינו אלא זיו כו' ועמ"ש בד"ה וירא ישראל את היד והתשובה הוא למעלה מבחינת זיו

For teshuvah preceded the world. The “world” is what is drawn from the Name Havayah, which is only radiance, etc. (and see what is written in the discourse beginning “Vayar Yisrael es hayad”); and teshuvah is above the level of radiance,

שהוא ביטול והתכללות באור א"ס ב"ה ממש וכמ"ש מי לי בשמים ועמך לא חפצתי בארץ שלא יחפוץ בגילוי השגה ותענוג שנתפס בנפש המשכלת כפי כח השגתה שזה נקרא על מנת לקבל פרס.

for it is self-nullification and inclusion in the Infinite Light, blessed be He, itself; as it is written, “Whom do I have in heaven? And besides You I desire nothing on earth”: that one does not desire a revelation of comprehension and delight that is grasped in the intellectual soul according to its power of comprehension, for this is called [serving] “in order to receive a reward (peras).”

פרס הוא דבר הפרוס ונבדל דהיינו בחי' זיו הנבדל ונחשב לדבר בפני עצמו לגבי עצמיות אור א"ס ב"ה שאין ערוך עליו כו' אלא צור לבבי.

Peras is something sliced off (parus) and separate; that is, the level of radiance, which is separate and considered a thing unto itself relative to the essence of the Infinite Light, blessed be He, to which there is no comparison, etc. Rather, “the Rock of my heart.”

צור מלשון מחיצה ומסך מבדיל המבדיל ומעלים את האור וגילוי הזיו

Tzur (“rock”) is from the term for a partition and a separating screen, which separates and conceals the light and the revelation of the radiance;

שאינ בו גילוי ההשגה אלא הוא בבחי' ביטול והתכללות באור א"ס ב"ה ממש שעליו נאמר ישת חשך סתרו ולפניו כחשיכה כאורה רוחניות וגשמיות שוין הווה ומשוה קטן וגדול כו'

in it there is no revelation of comprehension; rather, it is in the mode of self-nullification and inclusion in the Infinite Light, blessed be He, itself, of which it is said, “He made darkness His hiding place,” and “before Him darkness is as light”: spiritual and physical are equal; “He is equal [to all], and makes small and great equal,” etc.

וחלקי אלהים לעולם הוא אור א"ס ב"ה בעצמו שרש ומקור שם הוי" כי שם הוי" במקורו נחשב כבחי' אלהים לגבי עצמותו ומהותו ית' כמ"ש בד"ה שובה ישראל כו'

“And my portion is Elokim forever”: this is the Infinite Light, blessed be He, itself, the root and source of the Name Havayah; for the Name Havayah in its source is considered as the level of Elokim relative to His essence and being, may He be blessed, as is written in the discourse beginning “Shuvah Yisrael,” etc.

(ועד"ז יש לפרש ג"כ מ"ש ושמתיך בנקרת הצור כו' כי לפי שהיה צ"ל המשכת י"ג מדה"ר [מדות הרחמים]

שהן בחי' לפני הוי" ע"כ הוא ע"י בחי' צור שהוא מחיצה ומסך כו' מבחינת ישת חשך סתרו. וע' בזהר)

(And in this way one can also explain what is written, “And I will place you in the cleft of the rock,” etc.: since there was to be a drawing-down of the Thirteen Attributes of Mercy, which are the level of “before Havayah,” it is therefore through the level of “rock,” which is a partition and screen, etc., from the level of “He made darkness His hiding place.” And see the Zohar)

(בשלח דנ"ז ע"א) גבי כי תבאו לראות פני כו'. מאי לראות. אלא כל אינון אנפין דמלכא טמירין בעמקא

באתר חשוכא דכתיב ישת חשך סתרו

(Beshalach, p. 57a) on “When you come to see My face,” etc.: “What is ‘to see’? Rather, all those faces of the King are hidden in the depth, in a place of darkness, as it is written, ‘He made darkness His hiding place.’”

אך המק"מ [המקדש מלך] שם פי' בענין אחר ועמ"ש עוד מענין ושמתיך בנקרת הצור סד"ה כי ביום הזה יכפר בפי אחרי ע"ש.

But the Mikdash Melech [a commentary on the Zohar] there explains it in another way. And see what is written further on “And I will place you in the cleft of the rock” at the end of the discourse beginning “Ki vayom hazeh yechaper,” in Parshas Acharei; see there.

ועמ"ש מענין תשובה קדמה לעולם בד"ה האזינו השמים שזהו ענין עד יעבור עמך הוי" ושע"ז נאמר והרוח תשוב אל האלקים אשר נתנה ע"ש באריכות והיינו כמ"ש כאן בפ"י וחלקי אלקים לעולם.

And see what is written on “teshuvah preceded the world” in the discourse beginning “Haazinu hashamayim”: that this is the meaning of “until Your people pass over, Havayah,” and that about this it is said, “and the spirit shall return to Elokim who gave it”; see there at length. And this is as is written here in explaining “and my portion is Elokim forever.”

ועי' בפ"י הרמ"ז [הרב משה זכות] בזהר (בראשית דף ד' סע"ב [סוף עמוד ב]) בענין עין לא ראתה אלקי' זולתך. ועמ"ש עוד מענין תשובה קדמה לעולם בד"ה להבין פי' הפסוק מי אל כמוך

And see the commentary of the Ramaz [Rabbi Moshe Zacuto] on the Zohar (Bereishis, p. 4b, at the bottom) on the matter of "No eye has seen, Elokim, except You." And see what is written further on "teshuvah preceded the world" in the discourse beginning "To understand the meaning of the verse 'Who is a G-d like You.'"

וכללות ישראל זוכים לבחי' תשובה זו ביום הכפורים שאז בנעילה אומרים הויה הוא האלקים ע"י כי לפני הוי' תטהרו למעלה מבחי' הוי' כו'

And the community of Israel as a whole merits this level of teshuvah on Yom Kippur, when at Ne'ilah we say, "Havayah, He is Elokim," through "before Havayah you shall be purified": above the level of Havayah, etc.

וע"י זה זוכים להיות אז תתענג על הוי' על דוקא:

And through this they merit that there be "Then you shall delight upon Havayah": "upon" specifically.

9 ג והנה בכח תשובה זו נמשך בשמיני עצרת להיות שמחת תורה. והענין כי הנה תורה היא בכללותה ב' תורות תורה שבכתב ותורה שבעל פה.

3. Now, by the power of this teshuvah, there is drawn down on Shemini Atzeres [the ability] to have Simchas Torah [the Rejoicing of the Torah]. The explanation is this: the Torah as a whole is two Torahs, the Written Torah and the Oral Torah.

והנה כתיב שמע בני מוסר אביך זו תורה שבכתב ואל תטוש תורת אמך זו תורה שבעל פה.

Now it is written, "Hear, my son, the instruction of your father": this is the Written Torah; "and do not forsake the teaching (torah) of your mother": this is the Oral Torah.

תורה שבכתב היא בחי' אב שהיא על דרך משל כמו האב אל הבן שהגם שמוח הבן נמשך ממוח האב עצמו על כל זה הרי עיקר גידולו ע"י שהייתו תשעה חדשים בעיבור כבטן אם ויניקתו מחלב האם

The Written Torah is the level of a father. By way of analogy, it is like a father to a son: although the son's brain is drawn from the brain of the father himself, nevertheless the main part of his growth is through his remaining nine months in gestation in the mother's womb and his nursing from the mother's milk.

והרי גידול הבן הוא בהתכללות והתאחדות האם עמו ממש והאב אינו אלא שרש ומקור להתהוותו וכל גדילתו הוא בריחוק מקום מן האב.

Thus the son's growth is with the mother actually included and united with him, while the father is only the root and source of his coming into being, and all his growth is at a distance from the father.

10 וכך התורה שבכתב היא שרש ומקור לכל ההלכות שבתורה שבעל פה. ומי"מ כל עיקר ההלכות מבוארות יפה בתורה שבעל פה דייקא

So too, the Written Torah is the root and source of all the laws that are in the Oral Torah. Nevertheless, all the main points of the laws are well explained in the Oral Torah specifically.

ובה הן כלולות ונגדלות ממש משא"כ בתורה שבכתב הן נרמזות ברמז בעלמא ביתור אות או תיבה ומזה נעשה מסכת שלימה בתורה שבעל פה בביאור כל פרטי ההלכות ודקדוקיהן

And in it they are included and actually grow; whereas in the Written Torah they are only hinted at in a mere allusion, by an extra letter or word, and from this a whole tractate is made in the Oral Torah, explaining all the details of the laws and their fine points.

והרי התורה שבעל פה היא בחי' אם שבה הן כלולות כל ההלכות ויונקים ממנה בקירוב מקום ממש משא"כ התורה שבכתב היא בחי' אב שממשיך בבחי' ריחוק ברמז כו' לפי שהיא בחי' חכמה דאורייתא מחכמה נפקת.

Thus the Oral Torah is the level of a mother, in which all the laws are included, and they nurse from it in actual close proximity; whereas the Written Torah is the level of a father, which draws [them] forth in the mode of distance, by allusion, etc., because it is the level of Chochmah (wisdom): "The Torah comes forth from Chochmah."

וכתיב אמרתי אחכמה והיא רחוקה ממני שמאירה בבחי' ריחוק

And it is written, "I said, 'I will become wise,' but it is far from me": for it shines in the mode of distance.

[וכמ"ש בזהר פ' שמות (ד"יב סע"א [סוף עמוד א]) ע"פ ותתצב אחותו מרחוק וע"פ מרחוק ה' נראה לי ובפ' בראשית (תחלת דף ו') ובמק"מ [ובמקדש מלך] (שם ושם) ובפ' וירא (דק"כ ע"א) וס"פ תרומה (דקכ"ה סע"ב [סוף עמוד ב]) ובפ' ויקרא (ד"כ סע"ב [סוף עמוד ב]).

(As is written in the Zohar, Parshas Shemos (p. 12a, at the bottom), on "And his sister stationed herself from afar," and on "From afar Havayah appeared to me"; and in Parshas Bereishis (beginning of p. 6), and in the Mikdash Melech (there and there); and in Parshas Vayeira (p. 120a), and the end of Parshas Terumah (p. 125b, at the bottom), and in Parshas Vayikra (p. 20b, at the bottom).

ועוד נרשם מזה לעיל בד"ה היום הזה כפ' תבא. וע' בר"מ [ברע"א מהימנא] פ' פנחס (דרכ"ג ע"א) ע"פ זה דאמרתי אחכמה והיא רחוקה ממני. ובפ' תולדות (דקל"ה ע"א) ובפ' ויחי דרכ"ה סע"ב [סוף עמוד ב])

And it is further noted above, in the discourse beginning "Hayom hazeh" in Parshas Tavo. And see the Raaya Mehemna ["the Faithful Shepherd," a section of the Zohar], Parshas Pinchas (p. 223a), on this [verse], "I said, 'I will become wise,' but it is far from me"; and in Parshas Toldos (p. 135a), and in Parshas Vayechi, p. 225b, at the bottom.)

מה שאין כן תורה שבעל פה היא בחינת בינה רחובות הנהר כו'.

The Oral Torah, however, is the level of Binah (understanding), "the broad spaces of the river," etc.

וביאר ענין זה בעבודת ה' שכמו שיש ב' בחינות אלו בתורה כך הם בעבודה. הנה בינה ליבא

And the explanation of this matter in the service of G-d: just as there are these two levels in the Torah, so are they in [divine] service. Now, "Binah is the heart,"

דהיינו להלהיב ולהלהיט את הלב ע"י התרחכות הדעת וההתכוננות בשם הוי' צמצום והתפשטות והמשכה כו'.

that is, to set the heart aflame and ablaze through the broadening of the mind and contemplation of the Name Havayah: tzimtzum, expansion and drawing-down, etc.,

ואיך הוא משובח ומפואר עדי עד שמו הגדול וישתבח שמך לעד מלכנו כו'

and how praised and glorified is His great Name forever and ever, "and may Your Name be praised forever, our King," etc.;

שע"ז אם הבנים שמחה להיות בבחי' אם היולדת את הבנים הם אהבה ויראה והשמחה היא הגדלתן בתוספת וריבוי שתהיינה בשמחה ובטוב לבב כו' כמ"ש בד"ה וארא אל אברהם.

so that through this "the mother of the children is joyful": to be in the level of a mother who gives birth to the children, which are love and awe; and the joy is their growth, with increase and abundance, so that they be with joy and gladness of heart, etc., as is written in the discourse beginning "Va'eira el Avraham."

11 והנה הגדלת התלהבות והתלהטות הלב הוא ע"י התפלה בהתרחבות הדעת וההתכוננות כפי אשר תוכל הנפש שאת בהשגתה שהיא כלולה ומתאחדת ממש בהשגה זו שהיא נתפסת ממש תוך לבו להוליד ממנה אהבה ויראה כו'.

Now, the growth of the flaming and blazing of the heart is through prayer, with the broadening of the mind and contemplation, as far as the soul is able to bear in its comprehension, for it is actually included and united with this comprehension, which is actually grasped within his heart, so as to give birth from it to love and awe, etc.

אבל בחינת חכמה היא בחינת כח מ"ה [מה] דהיינו להיות ונחנו מ"ה [מה] שהוא ביטול ההשגה הנה על זה נאמר והחכמה מאין תמצא מבחינת עין

But the level of Chochmah is the level of koach mah ("the power of 'what'"), that is, to be [in the mode of] "and what are we," which is the nullification of comprehension. About this it is said, "And Chochmah is found from ayin (nothing)": from the level of ayin,

דהיינו מבחי' גילוי אור א"ס ב"ה ממש דלית מחשבה תפיסא ביה

that is, from the level of the revelation of the Infinite Light (Or Ein Sof), blessed be He, itself, which "no thought can grasp."

כי מחמת שהוא אינו מושג והוא קדוש ומובדל כו' והוא מקור החיים ומקור התענוגים לכך אליו תכסוף ותכלה אליו הנפש לבטל במציאות ממש (ועמ"ש מזה בד"ה ראה אנכי נותן שב' בחי' אלו דחוי"ב [דחכמה ובינה] נק' תרין רעין ונק' נקודה בהיכליה וע"ש)

For since He is not grasped, and He is holy and set apart, etc., and He is the Source of life and the Source of delights, therefore the soul yearns for Him and expires for Him, to be actually nullified in its very existence. (And see what is written about this in the discourse beginning "Re'eh anochi nosen," that these two levels of Chochmah and Binah are called "two companions" and are called "the point in its palace"; and see there.)

והנה על ידי התשובה שביום הכפורים שהוא בחינת לפני הוי" כו' הרי עולות ומתקשרות נשמות ישראל במקורן ושרשן למעלה ומתאחדות במאצילן ב"ה בבחי' עיבור כעובר בבטן האם אוכל ממה שאמו אוכלת כו'

Now, through the teshuvah (return) of Yom Kippur, which is the level of "before Havayah," etc., the souls of Israel rise and are bound to their source and root above, and become united with their Emanator, blessed be He, in the mode of gestation, like a fetus in its mother's womb, which eats of what its mother eats, etc.

(ע' [עיינן] בפע"ח [בפרי עץ חיים] שער יוהכ"פ [יום הכפורים] רפ"ג [ריש פרק ג'] ממקום שהבינה עצמה כו' ועמ"ש בביאור ע"פ ונקדשתי בתוך בני [בני ישראל] בענין הקדוש הראשון ובביאור ע"פ שימני כחותם מענין בחינת עיבור שהוא בחינת ביטול בתכלית ועי"ז נמשך אח"כ המשכה עליונה מאד כו' ע"ש)

(See Pri Etz Chaim, Shaar Yom HaKippurim, beginning of chapter 3: "from the place where Binah itself," etc. And see what is written in the explanation of "And I shall be sanctified among the children of Israel," on the matter of the first "Kadosh," and in the explanation of "Set me as a seal," on the matter of the level of gestation, which is the level of utter self-nullification (bittul), and through this there is afterward drawn a very lofty drawing-down, etc.; see there.)

ועי"ז זה יש להם כח זה להמשיך בחינת חכמה ובחינת אין בבחי' גילוי להיות בחי' אני שיהי' [שיהיה] בחי' אב מאיר בקירוב מקום בבחי' גילוי כמו בחי' אב.

And through this they have this power to draw down the level of Chochmah and the level of ayin into revelation, so that there be the level of ani ("I"): that the level of a father shine in close proximity, in revelation, like the level of a mother.

ועמ"ש"ל [ועיינן מה שכתוב לעיל] ע"פ בן חכם ישמח אב וזהו שכתוב אני היום ילדתיך ולא הולדתך דהיינו להיות גילוי אני מבחינת אין בבחינת אם היולדת ולא בבחי' אב המוליד

And see what is written above on "A wise son makes a father rejoice." And this is what is written, "Today I have given birth to you," and not "I have begotten you": that is, that there be the revelation of ani from the level of ayin in the mode of a mother who gives birth, and not in the mode of a father who begets.

אלא שהלידה וההתגלות ממש הוא בז' של פסח דכתיב עצרת ל' [לה' (כבפסוק)] אלקיך מלמעלה למטה (והוא בחי' קריעת ים סוף עיין לקמן) ובשמיני עצרת כתיב עצרת תהיה לכם ממטה למעלה

However, the birth and the actual revelation are on the seventh [day] of Pesach, of which it is written, “an Atzeres to Havayah your G-d,” from above to below (and this is the level of the Splitting of the Sea; see below); while on Shemini Atzeres it is written, “an Atzeres shall there be for you,” from below to above.

כי עצרת לשון קליטה דהיינו להיות נתפס ונקלט היטב בבחינה זו בבחינת עיבור כעובר בבטן האם אוכל ממה שאמו אוכלת וכו'

For atzeres is a term for absorption: that is, to be grasped and well absorbed in this level, in the mode of gestation, like a fetus in its mother's womb, which eats of what its mother eats, etc.

ולא ממה שאמו אוכלת בלבד אלא גם ממה שאביו אוכל שתהיה המשכת בחינת אין מושרשת ונקלטת בתוך כנסת ישראל להיותן דבוקות בא"ס ב"ה ממש וזהו ענין שמחת תורה.

And not only of what its mother eats, but also of what its father eats: that the drawing-down of the level of ayin be rooted and absorbed within the Congregation of Israel, so that they cleave to the Infinite One (Ein Sof), blessed be He, Himself. And this is the meaning of Simchas Torah.

דהיינו לשמח את התורה בהתחברות ב' הבחי' תורה שבכתב ותורה שבעל פה (עמ"ש לקמן בד"ה תורה צוה) והיינו ע"י התגלות בחינת אין.

That is, to gladden the Torah through the joining of the two levels, the Written Torah and the Oral Torah (see what is written below in the discourse beginning “Torah tzivah”); and this is through the revelation of the level of ayin.

וכמ"ש אני תורתך שעשעתי שעשעתי הוא פועל יוצא דהיינו שהוא עושה את התורה להיות שעשועים וכמ"ש ואהיה שעשועים וגו'

As it is written, “I (ani) have made Your Torah a delight (sha'asha'ti)”: sha'asha'ti is a transitive verb; that is, he makes the Torah into delights, as it is written, “And I was delights,” etc.

(ועמ"ש מזה בד"ה ואהיה אצלו אמון גבי ואהיה שעשועים) והיינו ע"י גילוי אני מאין הוא המשכת אור א"ס ב"ה להיות חכמה דאורייתא מחכמה נפקת.

(And see what is written about this in the discourse beginning “Va’ehyeh etzlo amon,” on “And I was delights.”) And this is through the revelation of ani from ayin, which is the drawing-down of the Infinite Light, blessed be He, so that there be the Chochmah [of which it is said], “The Torah comes forth from Chochmah.”

וזהו מאת ה' היתה זאת שמבחינת הוי' היא בחינת חכמה כמ"ש הוי' בחכמה יסד וגוי'.

And this is [the meaning of] “From Havayah was this”: that from the level of Havayah it is the level of Chochmah, as it is written, “Havayah founded the earth with Chochmah,” etc.,

שהוא בחי' אב היתה זאת היא בחינת נוק' [נוקבא] בחי' אם היולדת ע"י כי נפלאות היא בעינינו

which is the level of a father; “was this (zos)”: this is the level of Nukva (the feminine), the level of the mother who gives birth, through “it is wondrous in our eyes.”

נפלאות הוא בחי' פלא עליון בחינת אין היא נעשה בעינינו בבחי' עין רואה וגילוי דהיינו גילוי אני מאין לכך נעשה בחי' חכמה בבחי' אם המאירה בקירוב מקום:

“Wondrous” (niflas) is the level of the Supernal Wonder, the level of ayin; it becomes “in our eyes,” in the mode of a seeing eye and revelation, that is, the revelation of ani from ayin. Therefore the level of Chochmah becomes the level of a mother who shines in close proximity.

12 ד וזהו שכתוב לע"ל [לעתיד לבוא] כאיש אשר אמו תנחמנו כן אנכי אנחמכם שבזמן הזה היא בחינת אם הבנים שמחה משא"כ לע"ל [לעתיד לבוא] יהיה גילוי בחינת אנכי כו'.

4. And this is what is written of the Future to Come: “As a man whom his mother comforts, so will I (Anochi) comfort you.” For at the present time it is the level of “the mother of the children is joyful,” whereas in the Future to Come there will be the revelation of the level of Anochi, etc.

(ויש לפרש דאשר אמו תנחמנו היינו תושבע"פ [תורה שבעל פה] שבה יש לנו השגה משא"כ תשכ"כ [תורה שבכתב] היא רק רמיזות

(And one may explain that “whom his mother comforts” is the Oral Torah, in which we have comprehension, whereas the Written Torah is only allusions;

וגם שכל פנימית התורה אינו מושג כלל וכלל ולעתיד לבא יהיה כן אנכי אנחמכם שיתגלה פנימית התורה ועמ"ש מזה גבי קי"ס [קריעת ים סוף] בד"ה לבאר ענין קי"ס [קריעת ים סוף] שזהו ענין גילוי בחי' עדין שלמעלה מבחי' ונהר יוצא כו' ע"ש

and also that all of the inner dimension (pnimiyus) of the Torah is not grasped at all; and in the Future to Come there will be "so will I comfort you": that the inner dimension of the Torah will be revealed. And see what is written about this regarding the Splitting of the Sea, in the discourse beginning "Levaer inyan krias Yam Suf," that this is the matter of the revelation of the level of Eden, which is above the level of "And a river goes out," etc.; see there.

והיינו שבחי' עדין עצמו שע"ז נאמר עין לא ראתה כו' יהיה מאיר בבחי' קירוב מקום כמו בחי' ונהר יוצא כו'. וזהו ענין ומעין מבית ה' יצא וכמ"ש בביאור ע"פ ששים המה מלכות.

That is, that the level of Eden itself, of which it is said, "No eye has seen," etc., will shine in the mode of close proximity, like the level of "And a river goes out," etc. And this is the meaning of "And a spring shall go out from the House of Havayah," and as is written in the explanation of "There are sixty queens."

ועמ"ש עוד מענין גילוי בחי' עדין בד"ה קא מיפלגי במתיבתא דרקיעא אם בהרת קדמה כו' ועמ"ש עוד בד"ה כי אברהם לא ידענו בשם הפע"ח [הפרי עץ חיים] כו' ובענין פורים ויוהכ"פ [ויום הכפורים] הוא בחד דרגא.

And see what is written further on the matter of the revelation of the level of Eden in the discourse beginning "Ka mipalgi bemesivta derekia: im baheres kodmah," etc. And see what is written further in the discourse beginning "Ki Avraham lo yeda'anu," in the name of Pri Etz Chaim, etc., and on the matter that Purim and Yom Kippur are on one level.

דמזה יובן קצת עוד ענין זה הנזכר כאן שבחי' חכמה נעשה בבחי' אם המאירה בקירוב מקום. ועמ"ש כה"ג [כהאי גוונא] גבי משה שהיה כבד פה לגבי אורייתא דבע"פ [דבעל פה] וכבד לשון לגבי תשכ"כ [תורה שבכתב] לפי שהיה מבחי' ונחנו מה עצמיות ח"ע [חכמה עילאה]

From this one will understand somewhat more of this matter mentioned here, that the level of Chochmah (wisdom) becomes the level of a mother who shines in close proximity. And see what is written similarly regarding Moshe, who was "heavy of mouth" with respect to the Oral Torah and "heavy of tongue" with respect to the Written Torah, because he was from the level of "and what are we," the essence of supernal Chochmah;

אך הקב"ה אמר לו ואנכי אהיה עם פִּיךָ שְׁעִי גִילוי בְּחִי אֲנֹכִי מִי שֶׁאֲנֹכִי עִי"ז יוֹמֶשֶׁךְ בְּחִי חִי"ע [חכמה
עילאה] להיות מאיר למטה

but the Holy One, blessed be He, said to him, "And I (Anochi) will be with your mouth": that through the revelation of the level of Anochi, "who I am," through this the level of supernal Chochmah will be drawn to shine below.

ועמ"ש בד"ה ארוממך הוי" כי דליתני כו' ועמ"ש בפ' בהעלותך בענין השליו גבי היד ה' תקצר כו'

And see what is written in the discourse beginning "Aromimcha Havayah ki dilisani," etc. And see what is written in Parshas Behaaloscha on the matter of the quail, on "Is the hand of Havayah too short?" etc.

ועמ"ש בפ' וארא סד"ה וידבר אלקים אל משה. גבי והייתי לכם לאלקים פי' שבחינת הוי" לבדו הוא בעצמו יהיה לכם בבחי' אלקים השורה עליכם וכך היתה כוונת יעקב בתפלתו והיה הוי" לי לאלקים פי' הוי" לבדו הוא בעצמו יהיה לי בבחינת אלקים.

And see what is written in Parshas Va'eira at the end of the discourse beginning "Vayedaber Elokim el Moshe," on "And I will be to you for Elokim": the meaning is that the level of Havayah alone, He Himself, will be to you in the level of Elokim that rests upon you. And this was Yaakov's intention in his prayer, "and Havayah will be to me for Elokim": the meaning is that Havayah alone, He Himself, will be to me in the level of Elokim.

וזהו ממש כענין הנזכר כאן בפ' מאת הוי" היתה זאת. ועמ"ש בפ' יתרו סד"ה זכור את יום השבת לקדשו בענין זכור ושמור בד"א [בדבור אחד] נאמרו ע"י גילוי בְּחִי אֲנֹכִי הוא גילוי אור א"ס ב"ה שלמעלה מההשתלשלות כו' ע"ש.

And this is exactly like the matter mentioned here in explaining "From Havayah was this." And see what is written in Parshas Yisro at the end of the discourse beginning "Zachor es yom haShabbos lekadsho," on the matter that "Remember" and "Keep" were said in one utterance through the revelation of the level of Anochi, which is the revelation of the Infinite Light (Or Ein Sof), blessed be He, that is above the chain of descending worlds (hishtalshelus), etc.; see there.

והנה לקרב אל השכל ענין זה שבחי' חכמה יהי' [יהיה] מאיר בקירוב כו' היינו כי חכמה הוא מה שלמעלה מההשגה.

Now, to bring this matter closer to the intellect, that the level of Chochmah will shine in closeness, etc.: it is because Chochmah is what is above comprehension.

ונקרא שכל הנעלם מכל רעיון ומה שנמשך מזה בבחי' הכנה והשגה זהו רק הארה בעלמא וכמו ברכ המבריק מכח השכל לתוך ההשגה משא"כ עצמות מהות כח השכל אינו מושג כלל.

And it is called "the intellect that is hidden from all conception"; and what is drawn from it in the mode of understanding and comprehension is only a mere glimmer, like lightning flashing from the power of the intellect into comprehension; whereas the very essence of the power of the intellect is not grasped at all.

ועד"ז יובן ג"כ הנמשל למעלה בבחי' חו"ב [חכמה ובינה] דאצילות שבחי' חכמה הוא למעלה מכל בחינת השגה כו'.

And in this way the analogue above will also be understood, in the levels of Chochmah and Binah (understanding) of the World of Atzilus (Emanation): that the level of Chochmah is above every level of comprehension, etc.

והנה מבואר בפע"ח [בפרי עץ חיים] (שט"ז פ"א) שהשיג האריז"ל [הארי"י זכרוננו לברכה] בשעה א' מה שאם היה יושב ודורש שמונים שנה רצופים לא יספיק לבאר זה.

Now, it is explained in Pri Etz Chaim (Shaar 16, chapter 1) that the Arizal grasped in one hour what, were he to sit and expound for eighty consecutive years, would not suffice to explain.

ואיך השיג זה בשעה אחת. אלא ענין הוא שהשגתו היה ע"ד בחי' ראייה במהות ועצמיות בחי' חכמה אלא שהשגתו היה בהיכלות דיצירה כידוע

And how did he grasp this in one hour? Rather, the matter is that his comprehension was in the manner of the level of sight, into the essence and being of the level of Chochmah; except that his comprehension was in the Chambers (Heichalos) of the World of Yetzirah (Formation), as is known.

ומ"מ עד"ז יובן גם בבחי' חכמה דאצי" מה שהחכמה עצמה ממש מאירה בבחי' קירוב זהו הגילוי מלמעלה מסדר ההשתלשלות

Nevertheless, in this way it will also be understood regarding the level of Chochmah of Atzilus: that Chochmah itself actually shines in the mode of closeness is the revelation from above the order of hishtalshelus;

דהיינו מה שלמעלה מגדר השגה יהיה ג"כ מאיר בבחי' קירוב כו' וע"ז נאמר לעתיד עין בעין יראו כו'.

that is, what is above the bounds of comprehension will also shine in the mode of closeness, etc. And about this it is said of the Future to Come, "Eye to eye they shall see," etc.

13 ועדי"ז הוא ג"כ ענין קריעת ים סוף שהוא בחי' גילוי האצילות ממש בבריאה כמ"ש במ"א ואצילות הוא

בחי' חכמה דרך כלל ובריאה הוא בחי' בינה

And in this way is also the matter of the Splitting of the Sea of Reeds, which is the level of the revelation of the World of Atzilus (Emanation) itself in [the World of] Beriah (Creation), as is written elsewhere. And Atzilus is, in general, the level of Chochmah (wisdom), and Beriah is the level of Binah (understanding).

אם כן קי"ס [קריעת ים סוף] היינו שיהיה ים החכמה מאיר בבחי' קירוב ממש כמו הבינה וזהו ענין כי

מלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים כו'

If so, the Splitting of the Sea means that the sea of Chochmah shines in the mode of actual closeness, like Binah. And this is the meaning of "For the earth shall be full of the knowledge of Havayah, as the waters cover the sea," etc.

ולזהו גילוי זה זהו ע"י בחי' פלא עליון בחי' אין כמ"ש בזהר גבי קי"ס [קריעת ים סוף] דבעתיקא תליא.

And for there to be this revelation, it is through the level of the Supernal Wonder, the level of ayin, as is written in the Zohar regarding the Splitting of the Sea, that "it depends on Atika [the Ancient One]."

וכנזכר לעיל בענין אני היום ילדתיך כו'. ועמ"ש עוד במ"א ע"פ מאמר הזהר ר"פ ויצא (דקמ"ח ע"ב) ע"פ

וחסידיך ירננו. ולויך ירננו מיבעי ליה כו'

And as mentioned above on the matter of "Today I have given birth to you," etc. And see what is written further elsewhere on the saying of the Zohar at the beginning of Parshas Vayeitzei (p. 148b) on "And Your pious ones shall sing for joy": "It should have said, 'And Your Levites shall sing for joy,'" etc.

ונזכר מזה ג"כ בזהר פ' פנחס (דרמ"ב ע"א) והוא ג"כ שייך קצת לענין הנ"ל:

And this is also mentioned in the Zohar, Parshas Pinchas (p. 242a), and it too is somewhat related to the matter above.

14 ה והנה כל זה הוא בכח התשובה שביה"כ [שביום הכפורים] לפני הוי' תטהרו. וזהו זה היום עשה הוי'

5. Now, all this is by the power of the teshuvah (return) of Yom Kippur, "before Havayah you shall be purified." And this is [the meaning of] "This is the day Havayah has made,"

כי היום הוא ענין התשובה כמו שאמר משיח לר' [לרבני] יהושע בן לוי כששאלו אימתי קאתי מר ואמר ליה היום דהיינו היום אם בקולו תשמעו.

for “the day” is the matter of teshuvah, as Mashiach said to Rabbi Yehoshua ben Levi when he asked him, “When will the master come?” and he said to him, “Today”; that is, “Today, if you will listen to His voice.”

ופי' היום היינו זכרון ליום ראשון ראשון שלפני ההשתלשלות וכמ"ש במ"ע ביום הראשון גימטריא כתר שהוא נקרא היום שכולו יום כו'

And the meaning of “the day” is “a remembrance of the first day”: the first, which precedes the chain of descending worlds (hishtalshelus); and as is written in [the work abbreviated] M.A., “on the first day” (bayom harishon) is numerically equal to Keser (the Crown), which is called “the day,” “[the day] that is entirely day,” etc.

(עמ"ש בביאור ע"פ והיה מספר בנ"י [בני ישראל] גבי כי גדול יום יזרעאל

(See what is written in the explanation of “And the number of the children of Israel shall be,” on “For great is the day of Yizre'el.”

ועי' ברע"מ [ברעיא מהימנא] פ' תצא (דרע"ה ע"א) ע"פ ביומו תתן כו' עד היום אם בקולו תשמעו ובפי' הרמ"ז [הרב משה זכות] שם

And see the Raaya Mehemna, Parshas Teitzei (p. 278a) on “On his day you shall give,” etc., up to “Today, if you will listen to His voice,” and the commentary of the Ramaz there.

ועמ"ש בד"ה כי תשמע בקול בפי' ראה דפי' בקול היינו מה שמלוכש בבחינת הקול כו' ע"ש וזהו שלהיות גילוי בחי' היום שכולו יום הוא ע"י בקולו תשמעו כו' ע"ד הנ"ל ועמ"ש סד"ה בעצם היום הזה נמול אברהם

And see what is written in the discourse beginning “Ki sishma bekol” in Parshas Re'eh, that the meaning of “bekol” (literally “in the voice”) is what is en clothed in the level of the voice, etc.; see there. And this is why the revelation of the level of “the day that is entirely day” comes through “if you will listen to His voice,” etc., in the manner stated above. And see what is written at the end of the discourse beginning “Be'etzem hayom hazeh nimol Avraham.”

וזהו ג"כ פי' היום אם היינו ע"ד מ"ש בזהר פי' תרומה (דקס"ג ע"א) בענין אם דהוא בחי' שמאלא אתכליל בימינא כדפי' במק"מ [במקדש מלך] שם דהוא בחי' חו"ב [חכמה ובינה] והם המלכישים לבחי' היום

And this is also the meaning of "today, im [if]": that is, in the manner of what is written in the Zohar, Parshas Terumah (p. 163a), on the matter of im, that it is the level of the left included in the right, as the Mikdash Melech explains there, that it is the level of Chochmah (wisdom) and Binah (understanding); and they are what clothe the level of "the day."

וכ"ז [וכל זה] נמשך ע"י בקולו תשמעו כו' וענין פי' הלבשה זו מבואר במ"א סד"ה להבין מפני מה יו"ט [יום טוב] דפסח.

And all this is drawn through "if you will listen to His voice," etc. And the explanation of this enclothing is set out elsewhere, at the end of the discourse beginning "Lehavin mipnei mah Yom Tov dePesach."

והיינו בחי' התשובה שהיא קדמה לעולם ובחי' היום זה עשה הוי'.

And this is the level of teshuvah, which preceded the world, and the level of "the day": "This is the day Havayah has made."

(ועמ"ש בד"ה בפ' נסכים כתיב בענין היד הגדולה אשר עשה הוי' במצרים ע"ש) כי הנה כתיב כל אשר חפץ ה' עשה וגו'. שעשה והמשיך בחי' הוי' בכל ההשתלשלות מבחי' כל אשר חפץ וגו'.

(And see what is written in the discourse beginning "BaParshas nesachim kesiv," on the matter of "the great hand that Havayah did in Egypt"; see there.) For it is written, "All that Havayah desired, He made," etc.: that He made and drew down the level of Havayah into the whole hishtalshelus, from the level of "all that He desired," etc.

והיינו ע"י זה היום דהיינו יום ראשון שלפני ההשתלשלות שהוא ענין התשובה

And this is through "this day," that is, the first day, which precedes the hishtalshelus, which is the matter of teshuvah,

כי נעוץ תחלתן בסופן דייקא שבעוה"ז הגשמי דוקא מאיר אור א"ס ב"ה שלמעלה מההשתלשלות לכן יוכל להיות בחי' תשובה להפך לבו מן ההפך אל ההפך.

for "their beginning is wedged in their end" specifically: in this physical world specifically, the Infinite Light (Or Ein Sof), blessed be He, which is above the hishtalshelus, shines; therefore there can be the level of teshuvah, to turn one's heart from one extreme to the opposite extreme.

וכמו ר"א [רבי אלעזר] בן דרודיא שקנה עולמו בשעה אחת כו' משא"כ בעוה"ב [בעולם הבא] שכבר נבדל איש על מקומו וכל צדיק יש לו מדור בפני עצמו (ועמ"ש מזה בד"ה צו את בניי [בני ישראל] כו' את קרבני לחמי)

Like Rabbi Elazar ben Durdaya, who acquired his world in one hour, etc.; whereas in the World to Come each one is already set apart in his place, and every righteous person has a dwelling of his own. (And see what is written about this in the discourse beginning "Tzav es Bnei Yisrael ... es kor-bani lachmi.")

וזהו אני היום ילדתיך היום דוקא יכול להיות גילוי אני מאין ונפלאות היא בעינינו זה היום דייקא והוא הגורם להיות עשה הוי'

And this is "Today I have given birth to you": "today" specifically can there be the revelation of ani from ayin, and "it is wondrous in our eyes": "this is the day" specifically; and it is what causes there to be "made Havayah."

ולכן נגילה ונשמחה בו (ובזהר נזכר ע"פ בני אתה אני היום ילדתיך בפ' בלק) (דקצ"א ע"ב ודף ר"ג ע"ב) וע"ש ועוד נזכר בפ' משפטים (דצ"ח א' ודק"א א') לענין אחר.

And therefore, "let us rejoice and be glad in it." (And in the Zohar it is mentioned on "You are my son, today I have given birth to you," in Parshas Balak) (p. 191b and p. 203b); and see there. And it is further mentioned in Parshas Mishpatim (p. 98a and p. 101a) in another connection.

וע"פ זה היום עשה כו' בפ' אמור (תחלת דף ק"ה) וע"ש. ופ' בחקתי דף קי"ד ע"ב:

And on "This is the day [Havayah] has made," etc., in Parshas Emor (beginning of p. 105); and see there. And Parshas Bechukosai, p. 114b.

LikuteiTorah.com
THE CHASSIDISHE PARSHA

About this edition

This edition contains the Hebrew text and the English translation.

The Hebrew text of Likkutei Torah: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Our English translation, made from the Hebrew without Kehot's notes: CC BY-NC 4.0.

This edition as a whole: CC BY-NC 4.0. Shuls, schools and non-profit projects may copy, print and share it freely, and may ask for donations to cover the cost of printing; it may never be sold. Credit Kehot Publication Society and likuteitorah.com.
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

English translation: prepared for likuteitorah.com with AI assistance (claude-code/opus-5.5) and checked against the Hebrew and against Sefaria; not yet reviewed by a human editor. Please check anything important against the Hebrew.

The Rebbe asked that the maamarim of the week's parsha, the "Chassidishe Parsha," be learned during that week, spread over its seven days (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309). Why learn it, and the Rebbe's brachos: likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

A free, non-commercial project; nothing here is sold. Not affiliated with Kehot, Sefaria or the Lubavitch Library. © likuteitorah.com

From likuteitorah.com/likutei-torah/shemini-atzeres/2/

DEDICATED IN HONOR OF

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Dedicated in honor of the Rebbe's father, Reb Levi Yitzchok